
[2001-24-RE](#)

CAUSA 2001-24-RE

Número de registre: 309-2001. Recurs d'empara

AUTE DEL DIA 8 DE FEBRER DEL 2002

BOPA núm. 14, del 13 de febrer del 2002

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 30 de novembre del 2001 per la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, els dies 13 de setembre i 9 de novembre del 2001, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i al recurs, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que “tingui per formulat **recurs d'empara** en atenció a la vulneració del dret fonamental de la meva mandant a la jurisdicció i a un procés degut, al recurs, drets que han resultat vulnerats per l'Aute dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en data 13 de setembre d'enguany –confirmat per altre Aute dictat per la mateixa Sala el dia 9 de novembre d'enguany-, demanant aquesta part que es retrotraquin les actuacions fins al moment anterior al primer dels Autes esmentats, admetent a tràmit el recurs interposat”;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de data 24 de desembre del 2001;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

Amb data 21 d'octubre de 1997, el Sr. Baltasar Borra Cebrian va atorgar donació entre vius d'una finca urbana i de l'edifici bastit a sobre a favor dels seus fills Alfons Maria i Josefina Borra Navarro, que la van acceptar.

Segon

Amb data 28 de gener de 1998, el Sr. Alfons Maria Borra Navarro, mitjançant un document privat, fa constar que quan va acceptar la donació esmentada va actuar en nom propi, però per ordre i compte i en qualitat de mandatari fiduciari de la societat Bel Air, SA, els socis de la qual són el Sr. Alfons Maria Borra Navarro, la Sra. Carme Alemany Filba i les dues filles del matrimoni.

Tercer

Amb data 14 de maig de 1999, assabentat del document anterior, el Sr. Baltasar Borra Cebrian va formular demanda de nul·litat, i subsidiàriament d'anul·lació, de contracte de donació per vicis en el consentiment del donant, dol del donatari i falta o falsedat en la causa contra el Sr. Alfons Maria Borra Navarro i contra la societat andorrana Bel Air, SA.

Quart

Amb data 12 de febrer del 2001, la Sra. Carme Alemany Filba va presentar un escrit a la Batllia en què demanava que se la tingués com a part adherent en el plet al costat de la part demandada, la societat Bel Air, SA.

Cinquè

Amb data 21 de març del 2001, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va dictar un aute en què acordava que la demanda de la Sra. Carme Alemany Filba de ser part defensora en el plet no era procedent, ja que és un tercer en el judici i a més "ja es troba present en aquest judici pel sol fet d'ésser accionista, Vice-presidenta i membre del Consell d'Administració de la societat Bel Air, SA, la qual té capacitat jurídica pròpia".

Sisè

Amb data 24 d'abril del 2001, la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba va interposar recurs d'apel·lació contra l'aute de la Batllia esmentat.

Amb data 13 de setembre del 2001, el president de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va acordar no admetre a tràmit el recurs d'apel·lació perquè "no es pot interposar recurs d'apel·lació contra les resolucions que dicta la Batllia en resoldre qualsevulla mena d'incidents en els procediments civils quan la resolució recaiguda no impossibilita la continuació del procediment" (article 17 de l'annex II del decret de 4 de febrer de 1986 i article 86 de la Llei transitòria de procediments judicials).

Setè

Amb data 27 de setembre del 2001, la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba va presentar un incident de nul·litat d'actuacions per vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a un judici de durada raonable.

Amb data 9 de novembre del 2001, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va pronunciar un aute en què considerava que la recurrent no té els drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en dret tutelats "en el procés 82-1/99 perquè aquest és un procés d'altris"; així mateix, "La Sra. Alemany no és part ni té dret a ser-ho en ell (...) i la Sra. Alemany està també mancada de

legitimació per denunciar una suposada vulneració del dret a un judici de durada raonable en el procediment 82-1/99 perquè essent aliena a tal procediment, cap greuge pot al·legar en ell”; per tant, la Sala Civil va acordar desestimar l’incident esmentat, mantenir l’auto de 13 de setembre del 2001 i condemnar la Sra. Carme Alemany Filba “al pagament de les costes que ha causat aquest incident incloent els honoraris dels professionals de les altres parts però exceptuant els de Bel Air, SA”.

Vuitè

Amb data 30 de novembre del 2001, la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba va presentar un recurs d’empara per vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i al recurs, reconeguts a l’article 10 de la Constitució.

En el seu escrit, la recurrent al·lega que el raonament del Tribunal Superior de Justícia constitueix un cercle viciós i diu que “la meva mandant, entenent que el que es discuteix en el marc de la causa 82-1/99 és del seu interès i la pot afectar, demana d’intervenir-hi, se li denega aquesta opció perquè no és part, que és precisament el que ella vol ser. Posteriorment no se li admet l’apel·lació perquè, en no ser part, no pot actuar de forma activa dins el procediment interposant recurs contra una decisió que li és desfavorable, perquè aquesta no interromp el procediment –el procediment sota el número de causa 82-1/99, el qual no vol aquesta part que sigui interromput, sinó que l’única cosa que vol és ser-ne part”.

Així mateix, afegeix que “aquesta part no ha fet altra cosa que promoure un procediment, certament el que li ha convingut per obtenir una resolució en el sentit que se li permeti adherir-se a la causa en curs. I aquest procés és aquell pel que la meva mandant té dret al procés degut i té, en conseqüència, tot el dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, ço que no ha obtingut de la jurisdicció en segona instància que refusa rebre a tràmit l’apel·lació, havent estat vulnerat, en conseqüència el dret a un procés degut que li garanteix l’article 10 de la Constitució”.

Per acabar, aquesta part demana al Tribunal que s’admeti a tràmit el recurs d’empara i que es retrotreguin les actuacions fins al moment anterior a l’auto de data 21 de març del 2001.

Novè

Amb data 27 de desembre del 2001, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què considerava que “la demanda objecte d’aquest recurs d’empara està dirigida contra dos autos de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de dates 13 de setembre i 9 de novembre del 2001 els quals remeten el recurrent per davant de la jurisdicció ordinària a fi de presentar demanda en defensa dels seus interessos, no essent esgotades en conseqüència les vies judicials ordinàries en defensa del dret a la jurisdicció de l’avui recurrent en empara, comportant aquest fet que la demanda de recurs d’empara interposada davant d’aquest Tribunal Constitucional sigui inadmissible a tràmit”.

Fonament jurídic únic

En jurisprudència estable, aquest Tribunal ha afirmat que la interpretació de les normes jurídiques aplicables al cas concret és competència constitucional dels batlles i dels tribunals que integren el poder judicial, sempre que aquesta interpretació es trobi motivada en dret recognoscible com a propi i, en conseqüència, no vulneri els continguts substantius i formals que la nostra Constitució exigeix, veure a títol d’exemple les causes 2001-16-RE, 2001-8-RE, 2001-7-RE, 2001-4-RE. Aquesta afirmació és vàlida tant per la resolució final de la causa de què es tracti com per la determinació de

les normes processals que, sota el principi de reserva de llei predeterminedada, siguin aplicables a la direcció del procés.

Aquest recurs d'empara, tot i que no desconeix les atribucions del poder judicial esmentades, considera que se li ha vulnerat el dret a la jurisdicció perquè no se li ha reconegut la naturalesa de part adhesiva voluntària en un procés en què es resolen interessos personals de la recurrent i en el qual, també, se li imputen una sèrie d'accions, l'existència i la veracitat de les quals hauran de ser rellevants en el moment de la decisió final de la causa. Davant aquesta pretensió, tant la Batllia com el Tribunal Superior de Justícia han raonat de manera suficient en dret la seva no procedència, raó per la qual aquest Tribunal hauria de considerar –i així ho fa– el dret a la jurisdicció de la part demandant en empara satisfet i, per tant, estimar que la seva demanda està mancada de contingut constitucional.

No obstant això, les raons adduïdes per la demandant posseeixen una consistència evident: la recurrent assenyala que en la substanciació del procés es ventilen qüestions que l'afecten directament i la seva absència obligada li produeix indefensió. Sens dubte, aquestes afirmacions contenen una part de veritat però a la vegada, i en contra seva, una part d'inexactitud. Barreja que, en bona lògica, les converteix en completament inexactes.

En efecte, la relació jurídica processal ha vingut determinada per un demandant, uns demandats i una pretensió. Els demandats són una persona física (que no és la recurrent en empara) i una persona jurídica de la qual la recurrent forma part com a soci. La pretensió que es declari la nul·litat d'una donació determinada afecta exclusivament els demandats (donatari i societat mercantil que va percebre el benefici de la donació), però no afecta en absolut la recurrent en empara com a persona física, sinó en tant que forma part de la persona jurídica "societat mercantil". I que es qüestionin actuacions específiques de la demandant en empara, només pot tenir rellevància processal com a element dels fets que donen lloc al joc de les pretensions entre les parts. Per tant, el seu paper en el procés només pot ser reconegut com a partícip de la societat demandada i en allò que les seves actuacions personals formen part de l'arsenal probatori sobre els supòsits fàctics conflictuals propis del procés.

Per tot això, hem de concloure que la demandant en empara, en tant que persona física, ha vist complagut el seu dret a la jurisdicció en els moments en què de manera negativa però motivadament les dues instàncies judicials s'han pronunciat sobre la seva pretensió de formar part del procés i que els seus interessos com a part de la societat demandada es veuran atesos quan el cas sigui finalment resolt, després que la societat mercantil hagi intentat aportar, per mitjà de la persona de la demandada, les proves que siguin pertinents. Aquest és el sentit que, al nostre parer, tenia la decisió del Tribunal de Batlles, ratificada i ampliada per la del Tribunal Superior de Justícia. I aquest és també el sentit que, amb la mateixa opinió, té l'informe del Ministeri Fiscal quan adverteix que el procediment no ha obtingut una resolució definitiva i que a la recurrent li queden vies processals obertes per arribar a aquesta resolució.

Per consegüent, aquest Tribunal considera que el recurs està mancat de contingut constitucional, ja que la seva pretensió va ser atesa de manera prou motivada i no es troben indicis que s'hagi produït indefensió.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2001-24-RE, interposat per la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba, contra els autes dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia els dies 13 de setembre i 9 de novembre del 2001.

Segon

Notificar el present aute a la representació processal de la Sra. Carme Alemany Filba, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar el present aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 8 de febrer del 2002.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

Vicepresident

Magistrat

Pere Vilanova Trias

Magistrat